

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vajnara a soudkyně JUDr. Zdeňky Vlasákové a JUDr. Hany Douskové ve věci

žalobkyně: **Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.**, IČO 60192852
sídlem Bělehradská 222/128, 120 21 Praha 2
zastoupená advokátem JUDr. Luďkem Chvostou
sídlem Na Příkopě 14, 110 00 Praha 1

za účasti účastníka řízení: **K. H.** narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Muroněm
sídlem Vídeňská 546/55, 639 00 Brno

o nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra, k odvolání účastníka řízení **K. H.**
proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. října 2018 č. j. 15 C 26/2018-221

takto:

- I. Návrh účastníka **K. H.** na přerušení odvolacího řízení **se zamítá**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku o věci samé (I.) **potvrzuje**.
- III. Ve výroku II. o nákladech řízení **se** rozsudek soudu I. stupně **mění** jen tak, že výše nákladů řízení činí 23 570 Kč, jinak **se** i v tomto výroku **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrdličková.

IV. Účastník je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 8 228 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Lud'ka Chvosty.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně ve výroku I. nahradil rozhodnutí Finančního arbitra ze dne 27. října 2017 ev. č. ██████████ ve znění rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne 13. prosince 2017 ev. č. ██████████ tak, že návrh K██████H██████ ze dne 21. 2. 2016 se zamítá. Výrokem II. rozhodl o povinnosti žalovaného (dále jen účastníka) zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 22 570 Kč k rukám právního zástupce žalobkyně do 3 dnů od právní moci rozsudku.
2. Finanční arbitr rozhodl nálezem ze dne 27. 10. 2017 (viz shora) o návrhu účastníka, který se domáhal určení, že smlouva mezi žalobkyní a účastníkem o stavebním spoření uzavřená dne 31. 12. 1999 trvá i přes skutečnost, že cílová částka sjednaná ve smlouvě již byla dosažena a žalobkyně nadále nesouhlasí s jejím navyšováním. Finanční arbitr uvedeným nálezem uložil instituci (žalobkyni) povinnost obnovit vedení účtu stavebního spoření a tento uvést do stavu, ve kterém by byl, kdyby na základě oznámení ze dne 15. 5. 2015 neukončila žalobkyně právní vztah založený smlouvou. Proti nálezu podala žalobkyně námitky, o nichž arbitr rozhodl dne 13. 12. 2017 a svým rozhodnutím nález potvrdil. Finanční arbitr při svém rozhodování vyšel ze závěru, že ujednání o automatickém navyšování cílové částky přespořováním (čl. 9 odst. 7 VOP) je plně v souladu se zásadou autonomie vůle stran a neodporuje ani jinak zákonu o stavebním spoření nebo ostatním smluvním ujednáním.
3. Žalobkyně se žalobou podle části páté o. s. ř. domáhala, aby tato rozhodnutí správního orgánu byla nahrazena rozsudkem soudu, kterým bude návrh podaný účastníkem u správního orgánu zamítnut. Žalobkyně zejména nesouhlasila s výkladem Finančního arbitra ve vztahu k článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek, který by podle Finančního arbitra dával právo účastníkovi, aby do nekonečna, resp. doživotně oddaloval dosažení účelu jeho stavebního spoření. Podle žalobkyně je smlouva o stavebním spoření smlouvou na dobu určitou a doba trvání smlouvy je vymezena jejím účelem. Navyšování dle článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek je sice prováděno automaticky, avšak jen co do formy, v žádném případě nikoliv bez ohledu na souhlas či nesouhlas stavební spořitelny. Primárním účelem stavebního spoření je naspoření finančních prostředků na krytí potřeby bydlení. Pokud účastník měl v úmyslu naspořit vysokou částku, měl se s dostatečným předstihem postarat o to, aby s žalobkyní uzavřel závaznou dohodu postupem dle článku 9 odst. 1 VOP.
4. Účastník souhlasil s rozhodnutím Finančního arbitra.
5. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že účastník K██████H██████ jako navrhovatel ve správním řízení podal u Finančního arbitra návrh ze dne 21. 12. 2016. Návrh směřoval proti Modré pyramidě stavební spořitelně, a. s. a v řízení byl přiložen nesouhlas účastníka s ukončením smlouvy o stavebním spoření. Smlouva o stavebním spoření s cílovou částkou 300 000 Kč byla uzavřena dne 31. 12. 1999. Soud I. stupně vzal za prokázané, že žalobkyně oznámila účastníkovi ukončení předmětné smlouvy z důvodu naspoření cílové částky a nesouhlasu žalobkyně s dalším navyšením. Smlouva byla ukončena ke dni 23. 6. 2015.
6. V rámci právního hodnocení soud I. stupně uvedl, že smlouva o stavebním spoření byla uzavřena podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, přičemž v otázkách, které nejsou v tomto zákoně upravené, soud používá obecný právní předpis, kterým je občanský zákoník. Z ustanovení zákona o stavebním spoření ani z ustanovení smlouvy nelze dovodit, že by se jednalo o smlouvu

uzavřenou na dobu neurčitou. Poukázal na ustanovení článku 9 odst. 7 Všeobecných obchodních podmínek, který stanoví, že přespoření cílové částky je nepřipustné a určuje i další postup pro případ, kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší než sjednaná cílová částka. Z takto určeného postupu však nelze dovodit, že by účastník stavebního spoření mohl mít nárok na to, aby pouze vlastní vůlí a faktickým chováním, tj. zasíláním dalších finančních prostředků na předmětný účet mohl mít automaticky nárok na to, že docílí proti vůli druhé strany změny výše cílové částky a tím i změnu trvání smlouvy. Postup podle článku 9 odst. 7 věty druhé Všeobecných obchodních podmínek, který upravuje určitý mechanismus, kdy dojde k přespoření cílové částky, je výjimečný, neboť k přespoření může dojít také připsáním státní podpory nebo úroku. Pokud k takovému přespoření došlo, pak dle článku 9 odst. 7 VOP částku odpovídající novému zůstatku, zaokrouhlenému na celé tisíce Kč nahoru, bude stavební spořitelna bez dalšího považovat za novou cílovou částku navrženou účastníkem. I za této situace bylo na spořitelně, zda takovýto návrh bude akceptovat (vysloví s ním souhlas), k čemuž v posuzovaném případě nedošlo. Žalobkyně po řadu let akceptovala jednání účastníka (přijímání vkladů), jehož účelem bylo navýšení cílové částky dle článku 9 odst. 7 VOP. Byl-li takovýto postup účastníka žalobkyní akceptován, měl oporu ve smluvním ujednání, neboť se jednalo o souhlasný projev vůle obou smluvních stran. Jak bylo v řízení prokázáno, žalobkyně dopisem oznámila účastníkovi, že na předmětné smlouvě o stavebním spoření je evidováno překročení cílové částky a žalobkyně nesouhlasí s dalším navýšením cílové částky. Protože cílová částka již byla naspořena, došlo tak k dosažení účelu smlouvy dle § 603 o. z. Pokud žalobkyně další navýšení cílové částky odmítla přijmout, nemohlo již dojít ke změně cílové částky jako jedné z podstatných náležitostí smlouvy. Z těchto důvodů soud I. stupně přistoupil k nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra.

7. Výrok o náhradě nákladů řízení obvodní soud odůvodnil ustanovením § 142 odst. 1 o. s. ř., tj. úspěchem žalobkyně ve věci. Na náhradě nákladů řízení žalobkyni přiznal částku 22 570 Kč, kdy tato částka představuje soudní poplatek ze žaloby ve výši 2 000 Kč, odměnu advokáta za 5 úkonů právní služby po 3 100 Kč, 5x režijní paušál po 300 Kč a náhradu za DPH.
8. Proti tomuto rozsudku podal odvolání účastník ██████████ K██████H██████, který nesouhlasí s rozsudkem soudu I. stupně a zcela se ztotožňuje s rozhodnutím Finančního arbitra. Účastníci uzavřeli smlouvu o stavebním spoření, jejíž nedílnou součástí byly i Všeobecné obchodní podmínky. Přestože smlouva o stavebním spoření byla uzavřena již v roce 1999, je třeba na ni pohlížet v současném režimu jako na smlouvu, ve které figuruje na jedné straně podnikatel a na druhé straně spotřebitel. Žalobkyně svoji argumentaci opírá o tvrzení, že u účastníka došlo k přespoření cílové částky, čímž došlo k dosažení účelu smlouvy, když takovýto stav je dle ustanovení Všeobecných obchodních podmínek nepřipustný. Problematiku cílové částky, včetně jejích změn, řeší článek 9 Všeobecných obchodních podmínek, zejména jeho odstavec 7. Text tohoto ustanovení sice zároveň konstatuje závadnost určitého jednání, na druhou stranu ovšem okamžitě uvádí způsob jeho překlenutí, a tím pádem i pokračování smluvního vztahu. Odvolatel upozornil, že k přespoření cílové částky v případě účastníka v minulosti již několikrát došlo, aniž by ze strany žalobkyně byl použit postup směřující k ukončení smlouvy či odmítnutí plnění povinností z ní plynoucích. Z toho lze dovodit, že při vytváření Všeobecných obchodních podmínek nebylo záměrem žalobkyně spojovat s přespořením cílové částky ukončení smlouvy o stavebním spoření. Pokud by argumentace žalobkyně byla přijata, zanikla by smlouva o stavebním spoření již několikrát v minulosti, neboť již několikrát dříve došlo k přespoření cílové částky. Vše tedy nasvědčuje tomu, že předmětné ustanovení Všeobecných obchodních podmínek nemělo vyvolat zánik smlouvy o stavebním spoření. Z ustanovení zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření nevyplývá, že naspoření, resp. přespoření cílové částky, je právním důvodem k ukončení smlouvy o stavebním spoření. Mnohaletá praxe, při které opakovaně docházelo k údajnému naplnění skutkové podstaty uplynutí doby trvání smlouvy (přespoření cílové částky), kdy žalobkyně neustále cílovou částku navyšovala, utvrdila účastníka v tom,

že se jedná o obvyklý mechanismus. Proti argumentaci žalobkyně hovoří i změna Všeobecných obchodních podmínek učiněná v roce 2003, kdy do nich bylo vtěleno ustanovení, dle kterého sice žalobkyně může akceptovat přesporeň cílové částky, nicméně jí rovněž vzniká právo smlouvu o stavebním spoření vypovědět. Tím bylo dle mínění účastníka dáno jasné najevo, že žalobkyně dříve nepokládala přesporeň cílové částky za důvod k ukončení smlouvy. Odvolatel nesouhlasí ani s výrokem o náhradě nákladů řízení a dovozuje přítomnost okolností, které by měly vést k úvaze nad snížením nákladové povinnosti v souladu s ustanovením § 150 o. s. ř. Poukázal na to, že účastník se nejprve domáhal vyřešení svého sporu s žalobkyní u Finančního arbitra v dobré víře, aby ušetřil oběma stranám finanční prostředky. Finanční arbitr rozhodl ve věci způsobem, který se jeví být fundovaný. I pokud by se jeho rozhodnutí v pozdějším soudním řízení ukázalo jako chybné, neměl by to být důvod pro uložení takto velké nákladové povinnosti účastníku. Žalobkyně je patrně největší stavební spořitelnou v České republice a účastník je přesvědčen, že takový subjekt nemá zapotřebí si ve sporech, které se přímo dotýkají jeho podnikání, najímat externí advokátní kancelář. Žalobkyně disponuje celým právním oddělením, které se zabývá právním rámcem jeho činnosti. Náklady za zastoupení advokátem proto nelze považovat za účelně vynaložené, neboť předmět sporu je součástí agendy žalobkyně, která v tomto směru disponuje odborným aparátem. Odvolatel poukázal na judikaturu Ústavního soudu (II. ÚS 1172/12 a II. ÚS 376/12), přičemž si uvědomuje, že tato judikatura primárně cílí směrem k veřejným subjektům financovaným ze státního rozpočtu, nicméně má za to, že její závěry lze aplikovat i v tomto případě. Navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení.

9. K odvolání se vyjádřila žalobkyně, která zdůraznila, že napadeným rozsudkem byla věc vyřešena shodně s nyní již ustálenou rozhodovací praxí jak soudu I. stupně, tak soudu odvolacího. Pokud jde o danou věc, upozornila na to, že účastník spořil dvacet let, tedy několiknásobek obvyklého spořicího cyklu, a naspořil částku 2 671 888,26 Kč, tj. téměř devítinásobek jím samým formulované původní představy o hodnotě jeho, stavebním spořením financované části bytové potřeby, vyjádřené cílovou částkou stavebního spoření 300 000 Kč. Zásadním omylem účastníka je jeho představa o nároku na časově neomezené, tedy doživotní stavební spoření. Taková představa, podle níž by na svůj účet stavebního spoření mohl zasílat značně vysoké částky a vynuocovat si tak od žalobkyně jejich úročení sazbami obvyklými na trhu v 90. letech, výrazně překračující tržní sazby současné, je absurdní. Podle názoru žalobkyně je smlouva o stavebním spoření smlouvou na dobu určitou, a v tomto směru žalobkyně citovala z několika rozhodnutí prvostupňového i odvolacího soudu. Účelem smlouvy o stavebním spoření je naspoření finančních prostředků na krytí potřeby bydlení. Ve skutečnosti je stavební spoření jeho účastníky často využíváno i k neúčelovému spoření, což je v pořádku, nejedná-li se z jejich strany o zneužití. Stavební spořitelna musí především hlídat a vyvažovat poměr prostředků zhodnocovaných na vkladech (kde připisované úroky jsou pro ni nákladem) a prostředků poskytnutých formou úvěrů (kde jsou pro ni inkasované úroky výnosem). Pokud by měl obstát výklad účastníka, žalobkyně by prakticky ztratila kontrolu nad objemem vkladů, a to navíc typicky u těch smluv, které jsou pro ni z hlediska nákladů nejvíce zatěžující. Účastník měl možnost spořit dvacet let a naspořil částku téměř devítinásobnou oproti cílové částce. Tyto okolnosti dávají rozhodnutí žalobkyně nepřipouštět navyšování cílové částky také kromě jasné legality i nespornou legitimitu, když si nelze představit žádné okolnosti, které by mohly svědčit pro nárok účastníka spořit nadále. Ustanovení článku 9 odst. 7 VOP, o jehož znění účastník opírá svůj nárok, neobsahuje jedinou zmínku o jakékoliv povinnosti žalobkyně. Bez ohledu na to, zda u smlouvy došlo k navyšování cílové částky pomocí mechanismu článku 9 odst. 7 VOP jednou či vícekrát, vždy při každém jednotlivém dalším přesporeň cílové částky. Podle žalobkyně je jednání účastníka v rozporu s dobrými mravy. K dosažení vyšší než původně sjednané cílové částky mohl účastník postupovat dle článku 9 odst. 1 VOP, tedy formou písemného dodatku ke smlouvě.

V takovém případě účastník smlouvy hradí úhradu za navýšení, která musí být zaplacená najednou a dopředu. Oproti tomu cesta dle článku 9 odst. 7 VOP je cestou výrazně jednodušší, levnější a flexibilnější. Za předpokladu existence souhlasu žalobkyně není potřeba žádných formalit, účastník spoření jen zasílá další a další prostředky na svůj účet a za provedená navýšení cílové částky platí až ex post, tedy s jistotou, že platí za něco, čeho skutečně využil. Věděl-li tedy účastník dopředu, že bude chtít naspořit vysokou částku, měl se s dostatečným předstihem postarat o to, aby s žalobkyní uzavřel závaznou dohodu postupem dle článku 9 odst. 1 VOP. Spolehl-li se však pouze na postup dle článku 9 odst. 7 VOP, přišel tím o možnost naspořit více, neboť žalobkyně následně využila svého legitimního práva neumožnit mu další spoření. Odvolatelka poukázala na dosavadní jednotnou rozhodovací praxi Obvodního soudu pro Prahu 2 i odvolacího Městského soudu v Praze, která vyznívá v těchto otázkách ve prospěch žalobkyně. Pokud jde o námitku účastníka proti povinnosti platit náklady soudního řízení, poukázala na to, že účastník věděl, že rozhodnutí Finančního arbitra nemusí být rozhodnutím konečným, neboť je proti němu přípustná žaloba podle části páté o. s. ř. O této okolnosti byl v průběhu řízení samotným Finančním arbitrem informován.

10. Odvolací soud přezkoumal odvoláním napadený rozsudek soudu I. stupně (§ 212, § 212a o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
11. Vzhledem k tomu, že v průběhu odvolacího řízení účastník K. H. navrhl, aby odvolací řízení bylo přerušeno do doby, než Nejvyšší soud ČR rozhodne o dovolání, které bylo podáno ve věci týkající se shodné problematiky, zabýval se odvolací soud v prvé řadě tím, zda z uvedeného důvodu je namístě řízení přerušit.
12. Podle § 109 odst. 2, písm. c) o. s. ř. pokud soud neučiní jiná vhodná opatření, může řízení přerušit, jestliže probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu, nebo jestliže soud dal k takovému řízení podnět.
13. Důvody k přerušení řízení podle § 109 odst. 2, písm. c) o. s. ř. jsou dány zejména v případech, kdy probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu. Musí jít o otázku, která má podstatný význam pro řešení daného případu, která se vztahuje k danému skutkovému stavu a kterou si soud může vyřešit sám podle § 135 odst. 2 o. s. ř. Hlavní důvod pro přerušení řízení spočívá v hospodárnosti řízení, tedy v tom, aby stejná otázka nebyla posuzována nadbytečně dvakrát (srov. například usnesení Nejvyššího soudu 27 Cdo 3775/2017, odkazující na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1868/2014, sp. zn. 28 Cdo 3568/2013, sp. zn. 32 Cdo 759/2015, sp. zn. 26 Cdo 5759/2016, sp. zn. 30 Cdo 5080/2016, uveřejněné pod číslem 83/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. 26 Cdo 1170/2017, a v literatuře Drápal, L., Bureš, J. a kol., Občanský soudní řád I., § 1až 200za, Komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 752).
14. V projednávané věci podmínky pro přerušení řízení podle § 109 odst. 2, písm. c) o. s. ř. nebyly naplněny, neboť je odkazováno na jiné řízení, které se netýká vyřešení otázky týkající se účastníků tohoto řízení. Účastník pouze žádá, aby soud vyčkal právního posouzení v jiné obdobné věci a posléze tento právní názor Nejvyššího soudu aplikoval také na danou věc. Otázka, jak bude obdobná věc právně posouzena v jiné nesouvisející věci, nepředstavuje okolnost, která by měla být důvodem pro přerušení daného odvolacího řízení.
15. Z uvedeného důvodu nebylo návrhu účastníka na přerušení odvolacího řízení vyhověno.
16. Důvodným nebylo shledáno ani samotné odvolání účastníka proti rozsudku soudu I. stupně.

17. Jak vyplynulo z řízení před soudem I. stupně, účastníci řízení uzavřeli dne 31. 12. 1999 smlouvu o stavebním spoření, která se řídila právní úpravou obsaženou v zákoně č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, přičemž podrobná úprava práv a povinností účastníků vyplývala ze Všeobecných obchodních podmínek stavebního spoření, ve znění platném v okamžiku uzavření smlouvy.
18. Podstatou sporu mezi účastníky byly jejich rozdílné názory na situaci, kdy účastník spořením dosáhne vyšší částky, než byla částka stanovená smlouvou jako cílová, tj. na výklad čl. 9 odst. 7 VOP. Tento článek upravoval tzv. přespoření cílové částky, čímž se rozuměl stav, kdy zůstatek na účtu účastníka byl vyšší než sjednaná cílová částka. Z čl. 9 odst. 7 VOP se podává, že „přespořování cílové částky není přípustné“, citový článek však upravoval technické řešení - mechanismus, podle kterého dojde-li k přespoření, účastník výslovně souhlasí s tím, že přespořenou částku zaokrouhlenou na celé tisíce Kč nahoru bude stavební spořitelna považovat automaticky za novou cílovou částku. Vyjádří-li však účastník dodatečně nesouhlas s tímto postupem, měla stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět. Postup dle čl. 9 odst. 7 VOP, věty druhé VOP, který upravuje určité technické řešení - mechanismus, kdy dojde k přespoření cílové částky, je výjimečný (k přespoření může dojít jednáním účastníka či připsáním státní podpory nebo úroku). Pokud k takovému přespoření došlo, pak dle čl. 9 odst. 7 VOP částku odpovídající novému zůstatku, zaokrouhlenému na celé tisíce Kč nahoru bude stavební spořitelna bez dalšího považovat za novou cílovou částku navrženou účastníkem, přičemž i v tomto případě bylo na ní, zda takovýto návrh bude akceptovat (vysloví s ním souhlas).
19. Povaha stavebního spoření je obecně vymezena v § 1 zákona č. 96/1993 Sb. jako účelové spoření spočívající a) v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, b) v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření a c) v poskytování příspěvku fyzickým osobám (dále jen "státní podpora") účastníkům stavebního spoření. Účastníkem stavebního spoření může být jak fyzická, tak i právnická osoba (§ 4 citovaného zákona). Účastníkem stavebního spoření se stává osoba, která uzavře se stavební spořitelnou písemnou smlouvu o stavebním spoření, ve které se zaváže ukládat u stavební spořitelny peněžní částky ve smluvené výši. Doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končí poskytnutím úvěru nebo vyplacením uspořené částky, státní podpory a úroků z nich, nebo zánikem právnické osoby jako účastníka (§ 5 odst. 1, 14 citovaného zákona).
20. Z uvedeného zákona, stejně jako z obchodních podmínek je zřejmé, že účel předmětného spoření spočíval v postupném nashromáždění sjednané cílové částky, jež bude účastníku spoření v budoucnu k dispozici, a to primárně na jeho bytové potřeby (v případě poskytnutí úvěru pak výhradně na tyto potřeby – viz § 5 odst. 3 uvedeného zákona), a která bude sestávat z jím naspořených prostředků (vkladů), z připsané státní podpory a připsaných úroků z vkladů a ze státní podpory a případně též z úvěru ze stavebního spoření ve výši rozdílu mezi cílovou částkou a zůstatkem na účtu (viz zejména článek 2 obchodních podmínek). Naspoření sjednané cílové částky tak nepochybně vedlo též k naplnění účelu, pro který byla smlouva o stavebním spoření uzavírána, protože tímto okamžikem zanikl důvod pro její další trvání. Došlo-li k naspoření sjednané cílové částky, byl naplněn účel, pro který byla smlouva o stavebním spoření uzavírána, takže tímto okamžikem zanikl důvod pro její další trvání.
21. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že doba trvání smluvního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření byla od jeho počátku časově omezena, a to právě dobou trvání sjednaného účelu spočívajícího ve shromažďování finančních prostředků do výše sjednané cílové částky, po jehož dosažení smluvní vztah zanikl podle § 578 občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013 (zákon č. 40/1964 Sb.), resp. podle § 603 občanského zákoníku

účinného od 1. 1. 2014 (zákon č. 89/2012 Sb.), nedošlo-li do té doby k platnému navýšení cílové částky nebo nebyl-li v rámci předmětného smluvního vztahu čerpán úvěr ze stavebního spoření.

22. Aplikace článku 9 bodu 7 obchodních podmínek, který se týkal tzv. přespoření cílové částky, byla od počátku nastavena jako záležitost výjimečná. V tomto případě z výsledků řízení plyne, že ve smlouvě o stavebním spoření byla nastavena cílová částka 300 000 Kč, ve skutečnosti účastník naspořil 2 671 888,26 Kč. Pokud žalobkyně po řadu let akceptovala přespoření cílové částky a umožnila účastníkovi pokračování ve smlouvě, neznamená to, že nemůže změnit svoje stanovisko a vyjádřit nesouhlas s takovým postupem a tím zabránit změně cílové částky, tak jak se stalo v dané věci. Pokud pak žalobkyně další navýšení cílové částky přijmout odmítla, další změna tohoto parametru smlouvy o stavebním spoření již nastat nemohla a tato smlouva zanikla. Nelze přisvědčit odvolací námitce účastníka, který z argumentace žalobkyně dovozuje, že smlouva by v minulosti zanikla již několikrát, neboť cílová částka byla opakovaně přespořena, aniž byl použit postup směřující k ukončení smlouvy. Byl-li takovýto postup žalobkyní do roku 2015 akceptován, pak měl oporu v souhlasných projevech vůle obou smluvních stran. I když žalobkyně po řadu let akceptovala zcela záměrné jednání účastníka, který se podle tohoto ustanovení opakovaně snažil cílovou částku navýšit, nemohla v důsledku toho pozbýt možnosti, aby návrh účastníka vyjádřený provedeným „přespořením“ nepřijala a tím zabránila změně sjednané cílové částky.
23. Podle názoru odvolacího soudu není v tomto případě namístě ani úvaha o ochraně spotřebitele ve smyslu ustálené judikatury Ústavního soudu, jak namítá účastník. Ochrana spotřebitele je namístě především tam, kde v chování dodavatele se vyskytují nekalé praktiky spočívající ve smluvních ujednáních, která v rozporu s požadavkem dobré víry vytvářejí v neprospěch spotřebitele výraznou nerovnováhu mezi právy a povinnostmi vyplývajícími ze smlouvy. O takovou situaci v dané věci nejde, neboť je to právě účastník, který se v rozporu se zněním smlouvy o cílové částce stavebního spoření snaží dosáhnout jejího navýšování způsobem, který omezuje právo žalobkyně nesetrvávat ve smluvním vztahu, jehož účel byl naplněn a který z tohoto důvodu zanikl.
24. Soud I. stupně v dané věci rozhodl správně, když rozhodnutí finančního arbitra nahradil tak, že návrh účastníka uplatněný u finančního arbitra zamítl (§ 250j o. s. ř.).
25. Rozsudek soudu I. stupně byl proto jako správný dle § 219 o. s. ř. potvrzen, a to včetně závislého výroku o náhradě nákladů řízení, který byl dle § 220 o. s. ř. změněn jen v částce představující tyto náklady. Soud I. stupně totiž nesprávně vyměřil soudní poplatek ze žaloby ve výši 2 000 Kč, ačkoliv správná výše soudního poplatku činí 3 000 Kč (viz položka 18, bod 1. – b) Sazebníku soudních poplatků, který tvoří přílohu zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Odvolací soud odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 674/2001, ze kterého vyplývá, že při rozhodování o náhradě nákladů řízení lze účastníkovi přiznat i náhradu soudního poplatku přesto, že jej dosud nezaplatil. O takovou situaci se jedná v dané věci, přičemž na soudu I. stupně bude, aby žalobkyni vyměřil k zaplacení nedoplatek soudního poplatku ve výši 1 000 Kč, případně aby tento nedoplatek zaplatila sama žalobkyně, které poplatková povinnost vznikla již podáním odvolání (§ 4 písm. a/ zákona č. 549/1991 Sb.).
26. Odvolací soud se ztotožňuje i s tím, že soud I. stupně při rozhodování o náhradě nákladů řízení postupoval dle § 142 odst. 1 o. s. ř., tedy podle úspěchu ve věci. Předmětná věc nenaplňuje znaky sporu, který by z pozice žalobkyně mohl být řešen zcela rutinně, tj. bez možnosti využít služeb advokáta. Žalobkyně není státem ani veřejnou institucí, která hospodáří s veřejnými prostředky a ani veřejnoprávní korporací, která je k hájení svých zájmů vybavena příslušnými organizačními

složkami. Soudní judikatura, která ukládá, aby u těchto subjektů byla pečlivě zvažována účelnost nákladů vynaložených na zastoupení advokátem, proto na ni nedopadá.

27. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., neboť žalobkyně byla plně procesně úspěšná i v odvolacím řízení. Náklady odvolacího řízení představuje odměna advokáta za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč (viz § 7 bod 5. a 9. odst. 4 písm. d/ vyhl. č. 177/1996 Sb.), 2x režijní paušál po 300 Kč (viz § 13 odst. 1 a 3 cit. vyhl.) a náhrada za DHP 1 428 Kč, tj. celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do 2 měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení prostřednictvím soudu I. stupně. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 16. května 2019

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu